

Landelijk Congres

Moderne Dementiezorg

** Innovaties in de zorg voor mensen met dementie*

28 november 2011 - Nieuwegein

- Thuis en intramuraal
- Wetenschap en praktijk
- Cure en care
- Formele en informele zorg

**Stel uw eigen
programma
samen uit 44
verschillende
sessies en
debatten**

Inschrijven: www.studiearena.nl

Studie*Arena
zorg & wonen

VUmc Alzheimercentrum

 Trimbos
instituut

Wat kunnen mensen met dementie nog *wel*? Die vraag krijgt speciale aandacht tijdens een nieuwe editie van het Landelijk Congres Moderne Dementiezorg, op 28 november 2011 in het NBC in Nieuwegein. Het congres wordt georganiseerd door StudieArena en zorginnovatiebureau DAZ i.s.m. het Alzheimercentrum van het VU medisch centrum, Alzheimer Nederland en het Trimbos-instituut.

Zij bieden u een gevarieerd congresprogramma, waarin vernieuwende ontwikkelingen uit de dagelijkse dementiepraktijk worden gecombineerd met de laatste inzichten uit wetenschappelijk onderzoek. Dit congres kenmerkt zich door de vele disciplines die elkaar ontmoeten en inspireren.

Keynote sprekers

- Prof.dr. Anne Margriet Pot
Hoofd Programma Ouderen Trimbos-instituut
- Prof.dr. Rose-Marie Dröes
Hoogleraar Psychosociale hulpverlening
voor mensen met dementie bij VU medisch
centrum

Kennismarkt

Op de kennismarkt maakt u kennis met inspirerende ideeën en producten ter ondersteuning van moderne dementiezorg.

Volg vier sessies uit één themalijn of stel uw eigen programma samen uit maar liefst 44 verschillende sessies en debatten!

Thema's workshops

- Ketenzorg en casemanagement
- Vroegsignalering en diagnosestelling
- Familieparticipatie en mantelzorg
- Zelfredzaamheid en zelfregie
- Dagbesteding en begeleiding
- Omgang met probleemgedrag
- Communicatie en verleiding
- Speciale cliëntgroepen
- Techniek, ICT en domotica

Voor uw aanmelding of meer informatie over de bijeenkomsten van StudieArena verwijzen wij u graag naar onze website: www.studiearena.nl

Programma

09.00 uur	Ontvangst/registratie & Kennismarkt
09.30 uur	Opening congres
09.35 uur	Wat is nu werkelijk kleinschalige zorg? <i>Prof.dr. Anne Margriet Pot, hoofd Programma Ouderen Trimbos-instituut</i>
09.55 uur	Nieuwe benaderingen van dementiezorg thuis <i>Prof.dr. Rose-Marie Dröes, hoogleraar Psychosociale hulpverlening voor mensen met dementie bij VU medisch centrum</i>
10.15 uur	Koffie-/theepauze & Kennismarkt
10.35 uur	Ronde 1 sessies en debat
11.35 uur	Wisseling sessies
11.45 uur	Ronde 2 sessies en debat
12.45 uur	Lunch & Kennismarkt
13.40 uur	Ronde 3 sessies en debat
14.40 uur	Koffie-/theepauze & Kennismarkt
15.10 uur	Ronde 4 sessies en debat
16.10 uur	Plenaire afsluiting congres Welke functies kunnen juist vooruit gaan bij het ouder worden en hoe kunnen we deze functies bij het benaderen van mensen met dementie aanspreken? Een bijzonder slotprogramma over muziek, bewegen en een 'inkijkje' in de hersenen. Met een muzikaal gastoptreden van een zeer speciaal koor. <i>Prof.dr. Erik Scherder, hoogleraar Klinische Neuropsychologie VU Amsterdam en hoogleraar bewegingswetenschappen Rijksuniversiteit Groningen</i>
16.50 uur	Netwerkborrel & Kennismarkt

Themalijnen

Ronde 1 - 🕒 10.35 uur

Ronde 2 - 🕒 11.45 uur

Ketenzorg en casemanagement	1.1 Welzijn in de dementieketen	2.1 Casemanagement voor de diagnosestelling
Vroegsignalering en diagnosestelling	1.2 Vroeginterventies en zingeving besef dementie	2.2 Diagnosestelling en de vernieuwde IADL-vragenlijst
Familieparticipatie en mantelzorg	1.3 Kracht van de mantelzorger	2.3 Shared decision making*
Zelfredzaamheid en zelfregie	1.4 IADL en zelfstandig functioneren	2.4 Regiebevordende houding
Dagbesteding en begeleiding	1.5 Ontmoetingscentrum	2.5 Plezierige Activiteiten Methode
Omgang met probleemgedrag	1.6 Interventies bij moeilijk hanteerbaar gedrag	2.6 Medicatie en probleemgedrag
Communicatie en verleiding	1.7 Belevingsgericht contact*	2.7 Kunst van het verleiden en apathie
Speciale cliëntgroepen	1.8 Vasculaire (schade bij) dementie*	2.8 Frontotemporale dementie
Techniek, ICT en domotica	1.9 Techniek en de werking van de hersenen	2.9 Woningaanpassingen en domotica
Divers	1.10 Personele bezetting*	2.10 Lerend vermogen, probleemgedrag en gedragsverandering*
Debatten	1.11 Het ideale casemanagement	2.11 Zorgstandaard Dementie

Kies per ronde uw sessie of debat naar keuze.

Ronde 3 - 🕒 13.40 uur**Ronde 4 - 🕒 15.10 uur****Pagina**

3.1	Casemanagement intramuraal	4.1	Rol van de huisarts	6
3.2	Specialist ouderen geneeskunde als diagnosesteller	4.2	Multimorbiditeit en Guided Care Model	7
3.3	Ondersteuning bij jongdementie	4.3	Eigen Kracht-conferentie*	8
3.4	Vraaggestuurde organisatie	4.4	Participatie en buurtgericht werken	9
3.5	Dagbestedingscoaches	4.5	Leren van andere sectoren	10
3.6	Dementie en depressie*	4.6	Pijn en onbegrepen gedrag	11
3.7	Spiritualiteit en zingeving	4.7	De Veder Methode*	12
3.8	Lewy Body Dementie	4.8	Syndroom van Korsakov	13
3.9	Zorg op afstand	4.9	Moderne personalarmering	14
3.10	Virtueel verzorgingshuis	4.10	Multiculturele dementiezorg en communicatie	15
3.11	Toekomst dagbesteding	4.11	Dementie en euthanasie	16

Ketenzorg en casemanagement

	Sessie	Omschrijving	Spreekster
10.35 uur	1.1 Welzijn in de dementieketen	In de meeste dementieketens maken zorgpartijen afspraken met elkaar. Welzijnsorganisaties zijn pas in beperkte mate echt actief in de ketenaanpak. Noord-Limburg en Nijmegen delen hun aanpak en ervaringen.	Lisette Dickhoff, ketenmanager Noord-Limburg i.s.m. Anja Baardwijk directeur Stichting Welzijn Ouderen Nijmegen
11.45 uur	2.1 Casemanagement voor de diagnosestelling	Op de meeste plaatsen in Nederland worden casemanagers pas na de diagnosestelling ingezet. Toch hebben familieleden vaak juist in het 'niet pluis-stadium' extra behoefte aan ondersteuning en begeleiding. Agis stimuleert vroegtijdig casemanagement. Bovendien loopt bij Agis een speciaal traject om vanuit hun eigen administratie personen aan de hand van concrete aandoeningen te screenen op een verhoogd risico op dementie.	Charlotte van der Ziel, zorginkoopster i.s.m. Bram van den Ende, adviseur zorginkoop Agis Zorgkantoor
13.40 uur	3.1 Casemanagement intramuraal	De Noord-Hollandse stichting Geriant is één van de instellingen die ook intramuraal casemanagement toepast rond mensen met dementie en hun familie. In deze workshop aandacht voor de ideeën achter deze aanpak en informatie over de eerste resultaten.	Paul-Jeroen Verkade, hoofd DOC-team Noord-Kennemerland-Noord stichting Geriant
15.10 uur	4.1 Rol van de huisarts	In Noord-Limburg liep de afgelopen jaren een project om huisartsen actiever te betrekken in de dementieketen. De regionale huisartsenvereniging Cohesie speelde hierin een centrale rol. In deze workshop aandacht voor de Limburgse ervaringen en voor een landelijk onderzoek van het Trimbos-instituut naar de rol van de huisarts in diverse dementieketens.	Huisarts van Cohesie, vereniging van huisartsen Noord-Limburg i.s.m. Jacomine de Lange, senior wetenschappelijk medewerker programma Ouderen Trimbos-instituut

Vroegsignalering en diagnosestelling

	Sessie	Omschrijving	Spreeker
10.35 uur	1.2 Vroeginterventies en zinggeving besef dementie	De Amerikaanse interventie de 'Early Diagnosis Dyadic Intervention' (EDDI) is bedoeld voor het moment vlak na de diagnose. Doel is de communicatie te verbeteren tussen mensen met dementie en hun mantelzorger. Daarnaast is de EDDI gericht op vaardigheden om met veranderingen om te gaan. Een sessie over vroeg interventies en zinggeving bij het eerste besef van dementie.	Prof.dr. Anne Margriet Pot, hoogleraar psychologie VU Amsterdam en hoofd Programma Ouderen Trimbos-instituut
11.45 uur	2.2 Diagnosestelling en de vernieuwde IADL-vragenlijst	Problemen met de instrumentele activiteiten van het dagelijks leven (IADL), zoals koken en het regelen van de financiën, zijn vaak één van de eerste klachten bij dementie. Het in kaart brengen van deze problemen is belangrijk voor het stellen van de diagnose. Hiervoor vult meestal de partner een IADL-vragenlijst in. Deze verouderde vragenlijst is nu geactualiseerd. Een sessie over de diagnosestelling en de inzet van de IADL-vragenlijst.	Prof.dr. Philip Scheltens, directeur Alzheimer Centrum VUmc en hoogleraar Cognitieve Neurologie VU Amsterdam i.s.m. Sietske Sikkes, onderzoeker Alzheimercentrum VUmc
13.40 uur	3.2 Specialist ouderen geneeskunde als diagnosesteller	De diagnose dementie wordt meestal gesteld in een alzheimercentrum, geheugenpoli of bij een GGZ-instelling. Tegenwoordig komt de specialist ouderengeneeskunde steeds vaker in beeld als diagnosesteller. Deze gaat daarvoor ook op huisbezoek. Wat zijn de voordelen?	Nieske Heerema, specialist ouderengeneeskunde Rivas i.s.m. Jos Mol, sociaal-geriater stichting Geriant
15.10 uur	4.2 Multimorbiditeit en Guided Care Model	Voor patiënten met meer chronische ziekten tegelijk is het niet gemakkelijk zelf te bepalen welke zorg zij nodig hebben. Dit is onder andere afhankelijk van de complexiteit van de zorg, het cognitieve vermogen van de patiënt en sociale steun van de omgeving. In de VS is een veelbelovend nieuw model ontwikkeld: Guided Care Model. Dit biedt diseasemanagement voor meerdere ziekten, zelfmanagement en ondersteuning voor verzorgers en de directe omgeving van patiënten.	Prof. dr. Francois Schellevis, hoofd onderzoeksafdeling NIVEL en hoogleraar Huisartsgeneeskunde EMGO instituut VUmc i.s.m. Margje Mahler, senior adviseur Vilans

Familieparticipatie en mantelzorg

	Sessie	Omschrijving	Spreker
10.35 uur	1.3 Kracht van de mantelzorger	Mantelzorgers zijn vaak terughoudend in het aanvaarden van ondersteuning. Uit Nijmeegs onderzoek komt onder meer naar voren dat gebrek aan wederkerigheid hierin een belangrijke drempel is. Men wil niet afhankelijk zijn en iets terug kunnen doen. Welke interventies om mantelzorgers open te laten staan voor ondersteuning zijn succesvol? In deze workshop ook aandacht voor de impact van de diagnosestelling op mantelzorgers.	Prof.dr. Myrra Vernooij-Dassen, hoofd AlzheimerCentrum Nijmegen en hoogleraar Psychosociale Aspecten van Zorg voor Kwetsbare Ouderen i.s.m. Els Derksen, onderzoeker AlzheimerCentrum Nijmegen
11.45 uur	2.3 Shared decision making	Bij de zorg voor mensen met dementie spelen zowel professionele zorgverleners als familieleden een belangrijke rol. De afstemming is niet altijd even makkelijk. In deze workshop aandacht voor verschillende manieren van afstemming bij Shared Decision Making in dementiezorg en de rol van de casemanager.	Carolien Smits, lector Innoveren in de Ouderenzorg Hogeschool Windesheim en senior onderzoeker Trimbos-instituut i.s.m. Leontine Groen, docent en promovendus Hogeschool Windesheim
13.40 uur	3.3 Ondersteuning bij jongdementie	In deze workshops komen twee vernieuwende projecten aan bod. In Utrecht loopt een project om aan jong dementerenden een maatje te koppelen. In Friesland heeft een aantal partners van jong dementerenden het initiatief genomen om samen een Jungheimercafé op te richten. Onder elkaar zijn als mantelzorgers en ervaringen delen staat hier centraal.	Angelique Heerdink, projectleider jongdementerende 'Handje Helpen' regio Utrecht i.s.m. mantelzorger Jungheimercafé
15.10 uur	4.3 Eigen Kracht-conferentie	Tijdens een Eigen Kracht-conferentie maken mensen samen met familie, vrienden en kennissen een plan voor ondersteuning of begeleiding. De plannen zijn leidend voor de hulpverlening. Op verschillende plaatsen in Nederland is ervaring opgedaan met Eigen Kracht-conferenties voor ouderen en voor mensen met dementie. Fiet van Beek licht de ervaringen toe.	Fiet van Beek, stafmedewerker Eigen Kracht Centrale

Zelfredzaamheid en zelfregie

	Sessie	Omschrijving	Spreekster
10.35 uur	1.4 IADL en zelfstandig functioneren	Voor mensen met dementie zijn betekenisvolle activiteiten, zoals zelfstandig boodschappen doen, erg belangrijk. In deze sessie staan we stil bij de invloed van het lerend vermogen op de zelfredzaamheid van mensen met dementie in het dagelijks leven en de manier waarop je mantelzorgers en hulpverleners daarbij betreft.	Maud Graff, universitair docent en senior onderzoeker ergotherapie, Afdeling Revalidatie & IQ Healthcare-Alzheimercentrum, UMC St. Radboud Nijmegen
11.45 uur	2.4 Regie-bevordende houding	Mensen met dementie hebben recht op kwaliteit van leven. Eigen regie van bewoners maakt het verschil. Het is daarom belangrijk mensen hiertoe uit te rusten en te motiveren. Hoe zorgen we ervoor dat ook kwetsbare ouderen voldoende regie over hun eigen leven ervaren om het leven naar eigen wens vorm te (laten) geven? Een sessie over het behouden en bevorderen van zelfregie.	Angèle Jonker, directeur woonzorgboerderij St. Jonkerszorg en projectleider Omring i.s.m. Anouk Poll, adviseur MOVISIE
13.40 uur	3.4 Vraag-gestuurde organisatie	Structuur en houvast helpen bij zelfredzaamheid en behoud van de regie van mensen met dementie. De organisatie van zorg en ondersteuning mag geen belemmerende factor zijn. Daarin zit de essentie van vraagsturing in de zorg. Hoe zorg je ervoor dat 'de organisatie' de zelfredzaamheid en eigen regie van de cliënt niet onnodig in de weg zitten?	Lineke Verkooijen, lector Klantenperspectief in Ondersteuning en Zorg Windesheim Flevoland en directeur Verkooijen & Beima i.s.m. Boukolien Woltjer, afdelingsmanager ZINN
15.10 uur	4.4 Participatie en buurtgericht werken	180.000 mensen met dementie wonen gewoon thuis. Dit aantal verveelvoudigt komende jaren, terwijl de beroepsbevolking fors krimpt. De burens, het reguliere verenigingsleven, buurtnetwerken, maar ook sociale media worden daarom steeds belangrijker. In deze workshop bespreken we de eerste ervaringen en het project 'Wonen met zorg' in Den Bosch, aangevuld met ervaringen uit de quickscans dementiebeleid bij gemeenten.	Thea Weijers, projectleidster 'Wonen met zorg' gemeente Den Bosch i.s.m. Ruud Dirkse, directeur DAZ

Dagbesteding en begeleiding

	Sessie	Omschrijving	Spreekster
10.35 uur	1.5 Ontmoetingscentrum	Nederland kent tientallen Ontmoetingscentra Dementie met activiteiten voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. De meeste ontmoetingscentra zijn gehuisvest in wijkcentra. Uit onderzoek van de VU blijkt dat de toegevoegde waarde groot is. Deze workshop bespreekt het onderzoek en de ervaringen met het opzetten van een ontmoetingscentrum.	Prof.dr. Rose-Marie Dröes, hoogleraar Psychosociale hulpverlening voor mensen met dementie bij VUmc i.s.m. Joke Bos, coördinator ontmoetingscentrum De Pijp
11.45 uur	2.5 Plezierige Activiteiten Methode	De Plezierige Activiteiten Methode (PAM) vermindert depressieve gevoelens bij mensen met dementie en hun mantelzorgers. Zorgverleners van De Zellingen en studenten van de Hogeschool Rotterdam hebben vanuit hun academische werkplaats een pilot uitgevoerd met de PAM-interventie, die onder meer bestaat uit een reeks huisbezoeken. De eerste resultaten zijn veelbelovend. In deze workshop gaan we er uitgebreid op in.	Projectleider Zorginstelling De Zellingen i.s.m. Jacomine de Lange, lector Kenniskring Transitie in Zorg Hogeschool Rotterdam
13.40 uur	3.5 Dagbestedingscoaches	Dagbestedingscoaches van Het Spectrum bieden in een vroeg stadium ondersteuning aan mensen met geheugenproblemen. Zij zorgen voor een zinvolle dagbesteding op basis van de wensen en de mogelijkheden van de cliënt. De activiteiten hebben tot doel het plezier in het leven te verhogen of te behouden en de cliënt zolang mogelijk thuis te laten wonen. Wat is de meerwaarde van een zinvolle dagbesteding?	Joke Visser, dagbestedingscoach i.s.m. Judith Lange, casemanager psychogeriatric Het Spectrum
15.10 uur	4.5 Leren van andere sectoren	Rond dagopvang en begeleiding is veel ervaring, ook in andere sectoren zoals ERIBW, GGZ, Gehandicaptenzorg en sociale werkplaatsen. Deze ervaring kan heel verfrissend zijn voor nieuwe initiatieven van dagopvang en begeleiding van mensen met dementie. In deze 'out-of-the-box' workshop kijken we naar de mogelijkheden om enkele succesvolle vernieuwende projecten in andere sectoren te vertalen naar de dementiezorg.	Hans Zuiver, directeur Combiwel Amsterdam i.s.m. Hennie ten Tije, bedrijfsleider Dagactiviteiten Markenhof Atlant

Omgang met probleemgedrag

	Sessie	Omschrijving	Spreekster
10.35 uur	1.6 Interventies bij moeilijk hanteerbaar gedrag	De afgelopen jaren zijn er diverse richtlijnen uitgebracht voor de aanpak van moeilijk hanteerbaar gedrag van mensen met dementie. Deze richtlijnen benadrukken het belang van psychosociale interventies, zoals omgangsadviezen, muziektherapie, snoezelen en belevingsgerichte zorg. In deze workshop gaan we hier dieper op in, mede aan de hand van het onderzoek 'Grip op probleemgedrag'.	Maritza Allewijn, ouderensycholoog Vivium Zorggroep en adjunct-directeur PgD i.s.m. Sandra Zwijssen, promovendus VUmc / EMGO instituut
11.45 uur	2.6 Medicatie en probleemgedrag	Frans Verhey en Anneke van der Plaats geven hun visie op de relatie tussen medicijnen en gedrag. Welke rol spelen medicijnen bij probleemgedrag? En welke non-farmacologische interventies zijn er, gericht op de fysieke omgeving en de menselijke interactie? Zitten die interventies elkaar in de weg of versterken zij elkaar juist?	Prof. dr. Frans Verhey, hoogleraar Neuro- en Ouderenspsychiatrie en directeur Alzheimer Centrum Limburg i.s.m. Anneke van der Plaats, sociaal geriater en oprichter Breincollectief
13.40 uur	3.6 Dementie en depressie	Veel dementerenden zijn ook depressief. Hoe herken je depressiviteit bij mensen met dementie en hoe voorkom je dat? Is depressiviteit te behandelen? Een onderzoekster en twee praktijkdeskundige psychologen gaan in op deze problematiek.	Debby Gerritsen, psychogerontoloog Universitair Kennisnetwerk Oudenzorg Nijmegen AlzheimerCentrum Nijmegen i.s.m. Margje Mahler, psycholoog stichting Kalorama en Riët Daniël, psycholoog SVVE Eindhoven
15.10 uur	4.6 Pijn en onbegrepen gedrag	In de VS is een effectieve benaderingswijze ontwikkeld voor pijn en onbegrepen gedrag. Dit protocol is voor gebruik in Nederland bewerkt onder de naam STA OP! Voorbeelden van interventies zijn aanpassingen van de omgeving of de dagstructuur en pijnmedicatie. In deze sessie maakt u kennis met een stapsgewijze beoordeling van pijn en onbegrepen gedrag en de mogelijke interventies.	Marjoleine Pieper, psycholoog/ onderzoeker VUmc/EMGO instituut i.s.m. Lexa Schonenberg en Brenda Lammertse teammanagers verpleeghuis Heemswijk Viva!Zorggroep

Communicatie en verleiding

	Sessie	Omschrijving	Spreker
10.35 uur	1.7 Belevings-gericht contact	Belevingsgericht contact is essentieel voor goede dementiezorg. In deze workshop wordt uitgelegd hoe je contact kunt leggen en welke factoren daarbij een rol spelen, zoals omgaan met territorium, symboliek en emoties. Speciale aandacht gaat uit naar de muzikaliteit van de stem en het bewust inzetten van zang, intonatie en dynamiek. Een op de praktijk gerichte workshop.	Marianne Hartmann of Annemie van Neck, ergotherapeut en medewerker Experticeentrum Dementie Meander, OCMW Dendermonde (Vlaanderen)
11.45 uur	2.7 Kunst van het verleiden en apathie	Hoe doorbreek je het gevoel van onveiligheid, faalangst en verveling en kan je mensen activeren tot het uitvoeren van huishoudelijke klusjes of activiteiten als zelf wassen en sociaal contact? Het draait hier om de juiste communicatie, het aanspreken van het lerend vermogen en de kunst van het verleiden. Een creatieve en soms onorthodoxe aanpak kan heel verfrissend werken. In deze sessie lichten we mogelijke werkwijzen toe.	Lenie Vermeer, GZ-psycholoog Laurens Zorg Rotterdam i.s.m. Rosa Drijgers, psycholoog Vitalis Behandelgroep Eindhoven
13.40 uur	3.7 Spiritualiteit en zingeving	Wat betekent spiritualiteit in het leven van mensen met dementie en hoe kan je daarmee rekening houden in de dagelijkse zorg? Een zoektocht naar de zingeving van de bewoners blijkt lang niet altijd los te staan van de levensvragen die de verzorgenden zichzelf stellen. In deze sessie bespreken we een stappenplan waarmee je spiritualiteit onderdeel maakt van de dagelijkse zorg.	Monique Ekers, coördinerend hoofd i.s.m. Annelies Boonekamp, geestelijk verzorger verpleeghuis Bergweide
15.10 uur	4.7 De Veder Methode	De Veder Methode biedt handvatten om beter contact te maken met mensen met dementie door het gebruik van één-op-één contact, reminiscentie, theatrale prikkels, poëzie en zang. De Veder Methode heeft een positief effect op gedrag en stemming van mensen met dementie. U maakt kennis met de praktische toepassing van de methode.	Marieke Westra, artistiek leider Theater Veder

Speciale cliëntgroepen

	Sessie	Omschrijving	Spreker
10.35 uur	1.8 Vasculaire (schade bij) dementie	Vasculaire dementie is, na de ziekte van Alzheimer, de meest voorkomende vorm van dementie. Cerebrovasculaire schade (gemengde pathologie) komt vaak voor in combinatie met Alzheimer. Dit heeft consequenties voor de preventie en behandeling van dementie. Wat is vasculaire dementie en hoe stel je deze diagnose? Wanneer is sprake van een combinatie met Alzheimer? En wat is de behandeling?	Niels Prins, neuroloog Alzheimercentrum VUmc i.s.m. Freek Gillissen, gespecialiseerd verpleegkundigen/zorgcoördinator Alzheimercentrum VUmc
11.45 uur	2.8 Frontotemporale dementie	De diagnostiek en begeleiding van patiënten met frontotemporale dementie (de ziekte van Pick) is vaak complex, o.a. vanwege de specifieke gedragsproblemen bij deze meestal jonge patiënten. In deze workshop presenteren wij, aan de hand van de recent door de FTD expertgroep opgestelde 'Best Practice', de belangrijke handvatten voor in de praktijk.	Yolande Pijnenburg, neuroloog en projectleider Alzheimercentrum VUmc en voorzitter FTD-expertgroep i.s.m. Klaas Jansma, GZ-psycholoog Sensire
13.40 uur	3.8 Lewy Body Dementie	Uit recent onderzoek blijkt dat dementie met Lewy Bodies vaker voorkomen dan aanvankelijk gedacht, ook in combinatie met andere ziektes die leiden tot dementie. Kenmerken die naast dementie de diagnose steunen zijn o.a. aandachtsstoornissen, benoemproblemen, hallucinaties en parkinsonisme. Een inleiding over de grillige kenmerken en de mogelijke behandeling.	Evelien Lemstra, neuroloog Alzheimercentrum VUmc
15.10 uur	4.8 Syndroom van Korsakov	Op de Korsakov afdeling van Amsta De Poort staat niet het probleemgericht werken, maar het oplossingsgericht werken centraal; vanuit een goede samenwerkingsrelatie met cliënten met beperkt ziekte-inzicht toewerken naar de gewenste toekomstsituatie. Een kennismaking met deze bijzondere aanpak.	Marion Klaver, GZ-psycholoog, cognitief gedragstherapeut i.s.m. Annelies Schrale, afdelingshoofd Amsta, locatie de Poort afdeling Korsakov

Techniek, ICT en domotica

	Sessie	Omschrijving	Spreekster
10.35 uur	1.9 Techniek en de werking van de hersenen	Ondanks hun ziekte kunnen mensen met dementie omgaan met moderne, technische hulpmiddelen, zoals een Wii, iPad of sta-op stoel. Hoe werkt dat in de hersenen? In Rotterdam zijn al eerste ervaringen opgedaan die door de betrokken zorgverleners wordt ingebracht. Ook is een groot project met iPads onder de titel 'Happy Gaming' opgestart.	Prof. dr. Roy Kessels, hoogleraar neuropsychologie Alzheimer Centrum Nijmegen i.s.m. Yvonne Schikhof ouderenzorg adviseur Laurens en docent Technologie en Zorg Hogeschool Rotterdam
11.45 uur	2.9 Woningaanpassingen en domotica	De meeste mensen met dementie wonen thuis. Welke aanpassingen dragen eraan bij dat dit zo lang mogelijk gaat? Wat werkt wel, wat niet? Wat komt er naar voren uit onderzoeksprojecten en pilots? Hoe zorgen we voor een goed evenwicht tussen techniek en menselijke aandacht? In deze workshop wordt ook gekeken naar ervaringen uit het buitenland. De Stichting Experimenten Volkshuisvesting (SEV) begint een groot meerjarig programma over dit onderwerp.	Joost van Hoof, docent-onderzoeker Hogeschool Utrecht i.s.m. Jeroen Singelenberg, programmaregisseur 'Thuis wonen met dementie' SEV
13.40 uur	3.9 Zorg op afstand	Bij Zorggroep Zuid-Gelderland loopt het project 'Langer thuis met dementie', met zorg op afstand voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van het PAL4-systeem, gekoppeld aan sensortechnologie. Opvallend is hoe mensen met dementie om kunnen gaan met nieuwe techniek. Hoe ervaren zij en hun mantelzorgers het contact via beeldbellen?	Esther Jacobs, projectleider domoticazorg i.s.m. Bas van der Heijden, ergotherapeut ZZG Zorggroep
15.10 uur	4.9 Moderne personenalarmering	De rode alarmknop is voor veel mensen met dementie schijnveiligheid. In deze workshop aandacht voor de technologische alternatieven, gebaseerd op sensortechnologie, al dan niet in combinatie met cameratoezicht. Een familie vertelt over haar ervaringen. Dankzij hun eigen computer en mobiele telefoon hadden zij zelf de regie over de opvolging van de personenalarmering.	Frans Stravers, directeur Mextal i.s.m. Joke Bakers mantelzorger

Divers

	Sessie	Omschrijving	Spreeker
10.35 uur	1.10 Personele bezetting	Hoewel alle zorginstellingen dezelfde bekostiging hebben, kent de praktijk grote verschillen in personeelsbezetting. Waar de ene kleinschalige woonvoorziening overdag 2 groepsleiders op 6-8 bewoners heeft, zetten andere 1 groepsleider in. Wat verklaart deze verschillen en hoe krijgen de instellingen met een hoge personeelsbezetting dat voor elkaar? Bevindingen uit onderzoek worden geïllustreerd met ervaringen bij MagentaZorg.	Bernadette Willemse, wetenschappelijk medewerker programma Ouderen Trimbos-instituut i.s.m. Marjan Klos, clustermanager MagentaZorg
11.45 uur	2.10 Lerend vermogen, probleemgedrag en gedragsverandering	Kan het lerend vermogen worden ingezet voor het afleren van probleemgedrag en daarmee een alternatief zijn voor bijvoorbeeld medicatie en bijwerkingen? En is het bijvoorbeeld mogelijk om iemand af te leren om heel vaak per dag dezelfde vraag te stellen? In deze sessie komen diverse voorbeelden aan bod van het lerend vermogen ter ondersteuning van gedragsverandering bij mensen met dementie.	Frans Hoogeveen, lector Psychogeriatricie aan De Haagse Hogeschool
13.40 uur	3.10 Virtueel verzorgingshuis	In Nederweert is er geen verzorgingshuis meer. Met ICT is de samenwerking van mantelzorgers, huisartsen, thuiszorg, apothekers, specialisten ouderengeneeskunde en paramedici rond een 'Virtueel Verzorgingshuis' georganiseerd. De uitvoering van het zorgplan loopt via intelligente zorgpaden vraaggestuurd door alle disciplines heen. Ouderen ervaren langer een goede kwaliteit van leven. In deze sessie aandacht voor de organisatie en een demonstratie van de ICT oplossing.	Thieu Heijltjes, voormalig huisarts in Nederweert en initiatiefnemer EGO-project i.s.m. Hans de Bruin, lector ICT Hogeschool Zeeland
15.10 uur	4.10 Multiculturele dementiezorg en communicatie	Praten over dementie bij oude migranten is vaak een taboe. Taalproblemen bemoeilijken de communicatie, voorlichting en diagnosestelling. Daarom is in Oss een Alzheimer Theehuis geopend voor mensen met een Turkse achtergrond. Het blijkt een doorslaand succes. Özgül Uysal vertelt over ontwikkelingen bij dementiescreening bij allochtone ouderen met de SYMBOL-test. Een sessie o.l.v. Nienke van Wezel specialist multiculturele dementiezorg bij Alzheimer Nederland.	Özgül Uysal, psycholoog en projectleider Symbol-studie Geriatricie AMC i.s.m. Ouderenconsulent Rigon betrokken bij de organisatie Alzheimer Theehuis Oss/Maasland

Debatten

Nieuw dit jaar is dat u in iedere sessieronde ook kunt kiezen voor een debat met elkaar. Iedere discussie wordt ingeleid door een deskundige.

	Debat	Omschrijving
10.35 uur	1.11 Het ideale casemanagement	In den lande komen vele uiteenlopende vormen van casemanagement voor. In dit debat discussie over de voor- en nadelen van verschillende vormen en modellen. Hoe wordt de onafhankelijkheid het best gewaarborgd?
11.45 uur	2.11 Zorgstandaard Dementie	Er wordt gewerkt aan een zorgstandaard dementie. Na een inleiding daarover een debat over de wenselijkheid van standaardisatie van de dementiezorg. Is dat mogelijk? Zien uitvoerenden door alle richtlijnen en standaarden nog wel de bomen door het bos? Hoe verhouden zekerheid over kwaliteit en toenemende bureaucratie zich tot elkaar?
13.40 uur	3.11 Toekomst dagbesteding	Een debat over ontwikkelingen in de dagbesteding. Dagbesteding wordt overgeheveld vanuit de AWBZ naar de Wmo. De gemeente krijgt de regierol. Kunnen gemeenten die regierol waarmaken? Wat is daar voor nodig? In dit debat aandacht voor de kansen en bedreigingen.
15.10 uur	4.11 Dementie en euthanasie	Een ethische discussie over euthanasie bij dementie. Wie beslist daarover? Op welk moment? Specifieke aandacht hierbij voor de rol van de huisarts. Rationeel wordt vaak aangegeven dat het goed is om aan euthanasie mee te werken, maar emotioneel gezien blijkt het belastend.

Voor uw aanmelding of meer informatie verwijzen wij u graag naar onze website: www.studiearena.nl.

Algemene informatie

Informatie

Datum: maandag 28 november 2011
Locatie: NBC in Nieuwegein
Deelnamekosten: € 330,- p.p.
Elke extra deelnemer(s): € 280,- p.p. (bij gelijktijdige
aanmelding)

*Prijzen zijn inclusief reader, lunch, netwerkborrowel en
het bezoek aan de kennismarkt, excl. BTW.*

Organisatie

StudieArena Zorg & Wonen, Alzheimercentrum
VU medisch centrum, Alzheimer Nederland,
Trimbos-instituut en zorginnovatiebureau DAZ.

Doelgroep

- Specialisten ouderengeneeskunde
- (Psycho)gerontologen
- Casemanagers en ketenregisseurs
- Psychologen en psychotherapeuten
- (Verpleeg)huisartsen
- Verpleegkundigen en verzorgenden
- Activiteitenbegeleiders en fysiotherapeuten
- Medewerkers dagbehandeling
- Maatschappelijk werkers en ouderenadviseurs
- Thuiszorg- en wijkverpleegkundigen
- (Locatie-)managers en afdelingshoofden V&V
- Medewerkers van kennisinstituten en
brancheorganisaties
- Vertegenwoordigers van cliëntenraden
- Beleidsmakers overheden Wonen, Zorg en Welzijn

Inschrijven

U kunt zich eenvoudig online aanmelden op:
www.studiearena.nl. Na inschrijving ontvangt u per e-mail
een bevestiging van uw aanmelding. Bij deze bevestiging
sturen wij u tevens het programma, de factuur en de route-
beschrijving. Een kopie van de factuur ontvangt u per post.

Accreditatie

Voor dit congres is accreditatie aangevraagd bij o.a.
Verenso, Vereniging van Specialisten in Ouderengenees-
kunde en Sociaal Geriaters en het Accreditatie Bureau
Medisch Specialisten (ABMS). Kijk voor een totaal overzicht
op www.studiearena.nl.

Annuleringsvoorwaarden

U kunt uw deelname tot 4 weken voor het congres
schriftelijk annuleren bij StudieArena. Wij berekenen dan
€ 45,- (excl. BTW) administratiekosten. Na deze datum bent
u het volledige bedrag verschuldigd. Uw collega kan u
uiteraard zonder bijkomende kosten vervangen.

Kennismarkt

Wij bieden kennisorganisaties en het bedrijfsleven de mo-
gelijkheid om zich op het congres te presenteren middels
een informatiestand. Voor meer informatie kunt u contact
opnemen met StudieArena. Wij informeren u graag over
de kosten en de mogelijkheden.

Kennismaken = Kennisdelen

Contactgegevens

Postbus 3289
3760 DG Soest

T 035 - 5394005

F 035 - 8875024

info@studiearena.nl

www.studiearena.nl

www.anderszorgen.nl

www.moderne-dementiezorg.nl

Studie*Arena
zorg & wonen

VUmc Alzheimercentrum

 Trimbos
instituut

*Inschrijfformulier Landelijk Congres Moderne Dementiezorg **

- **Ja**, ik schrijf me in voor het Landelijk Congres Moderne Dementiezorg op 28 november 2011 (kosten € 330,- excl. BTW) en ga akkoord met de annuleringsvoorwaarden.

Achternaam: _____

Voornaam/-letters: _____

m / v

Afdeling: _____

Functie: _____

Telefoonnr.: _____

E-mail: _____

Nummer workshopkeuze

Ronde 1: _____

Ronde 2: _____

Ronde 3: _____

Ronde 4: _____

Datum: _____

Handtekening: _____

Wanneer u uw collega's ook wilt aanmelden, kunt u dit doen via www.studiearena.nl.

Elke extra deelnemer ontvangt bij gelijktijdige inschrijving een korting van € 50,- p.p. (kosten € 280,- excl. BTW).

Voldoende
frankeren

StudieArena Zorg & Wonen
Postbus 3289
3760 DG Soest

Studie*Arena
zorg & wonen

VUmc Alzheimercentrum

 Trimbos
instituut